

ԼՈՒՍԱՌՈՐԻՉ

ԵԿԵՂԵՑԻՆ ՏԱՆ ՄԷՋ

ԳԱՆԱՏԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԱՄՍԱԹԵՐԹ

Զ. ՏԱՐԻ, ԹԻՒ 2, Յունուար 2023

ԱՍՏՈՒԱԾ ՄԵՋԻ ՀԵՏ Է

Այս օրերուն դարձեալ կը լսուին ծայներ...:
Դուք կը լսէք այն ծայնը, որ ես ալ կը լսեմ...: Հրեշտակին աւետման ծայնը երկնային: «Այսօր, Դաւիթի քաղաքին մէջ ձեր Փրկիչը ծնաւ, որ օծեալ Տէրն է» (Ղկ 2:11): Երկնային զօրքերու օրհնաբանութեան ծայները. «Փառք Աստուծոյ, Բարձունքներու մէջ»: Հրեշտակներուն ականատեսի վկայութեան ծայները, օրհնաբանութեան եւ փառաբանութեան ծայները:
Այս օրերուն, ես կը լսենք զանգերու դօղանջներ, երգչախումբերու կողմէ հնչող ծննդեան երգերու, օրհնութեան եւ փառաբանութեան ծայներ...: Տօնախմբութեան շնորհաւորանքներ, մաղթանքներ եւ նոր յոյսի ակնկալութիւններ...:
Մեր հայեացքը եթէ դարձնենք դէպի Բեթղեհէմ, պիտի տեսնենք փայլուն աստղը երկնակամարին վրայ, պիտի տեսնենք Ծնունդը Յիսուս Մանուկին՝ մսուրին մէջ խանձարուրով փաթթուած, պիտի նշմարենք կենդանիները իրենց տաքուկ շունչով, պիտի տեսնենք մոզերուն փնտռտուքը, խոնարհումը եւ երկրպագութիւնը ու մանաւանդ նուէրներու ընծայումը «Նորածին Թագաւորին»:
Սակայն այս բոլորէն անկախ անորոշութիւն մը կը տիրէր...: Մարիամն ու Յովսէփը չէին գիտեր թէ ինչ կը սպասուէր իրենց, մէկ բան գիտէին, որ Աստուած կ'առաջնորդէր զիրենք: Գիտէին որ Աստուած իրենց հետ է:
Այսօր ես մեր անհատական, հաւաքական, ընտանեկան թէ ազգային ու եկեղեցական կեանքին մէջ դարձեալ անորոշութիւն կը տիրէ: Այո, անորոշ է զայիքը, անորոշ է սպասուածը, ակնկալուածը, սակայն պէտք է ունենանք հաւատքը, գիտակցութիւնը, որ կայ Տէր մը, Փրկիչ մը, որ կ'առաջնորդէ մեզ, կը հարթէ մեր ճամբան եւ հոգատար է մեր կարիքներուն:
Գիտակցաբար առաւելութիւնը ունինք անորոշութեան մէջ վստահիլ, որ Աստուած իր Միածին Որդիին միջոցով եկաւ օգնելու մեզի, մեր միտքերը մաքրելու եւ մեզ սրբութեան տաճար դարձնելու: Եկաւ մեզ սնուցանելու, իրբեւ կենաց հաց բաշխուելու, նոր կեանք եւ փրկութիւն պարգեւելու:
Հետեալբար, եկէք կուսական հրաշքով ծնած Փրկիչին, երկնաւոր գառնուկին կենդանացուցիչ կամքը կատարենք եւ իրեն հետեւինք, այն յոյսով որ Ինք կ'առաջնորդէ մեզ:
«Փառք Աստուծոյ Բարձունքներուն մէջ: Թող խաղաղութիւնը տիրէ աշխարհի մէջ, համերաշխութիւնը մարդոց միջեւ»:
Քրիստոսի՝ մեր Փրկիչին սէրը, խաղաղութիւնը եւ շնորհքը մեզի հետ ըլլայ, յափտեանս. Ամէն:

Քաղզէն Արքեպիսկոպոս

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

Մեր նախահայրերը ճաշակելէ ետք արգիլուած պտուղէն, արժանացան Աստուծոյ դատաստանին: Սակայն ամենաբարին Աստուած խոստացաւ անձ մը դրկել, որ պիտի ծնի կնոջ սերունդէն ու պիտի ջախջախէ սատանային գլուխը եւ մարդը պիտի ազատագրէ մեղքի գերութենէն (Հմմտ. Ծն 3.14-15): Այստեղ կը տեսնենք Աստուծոյ սէրն ու հոգածութիւնը մարդուն հանդէպ: Անհնազանդութեան պատճառով Աստուծմէ հեռացած մարդուն Աստուած կը մօտենայ ըսելով, որ ձեր մեղքերը սրբելու համար անձ մը պիտի դրկեմ եւ այդ անձը նոյնինքն Յիսուս Քրիստոսն է, որուն մասին մարգարէները հազարամեակներու ընթացքին խօսեցան: Անոնք Աստուծմով ներշնչուած Քրիստոսի Ծննդեան Աւետիսը փոխանձեցին զանազան ժամանակահատուածներու մէջ (Հմմտ Ծն 49:10, Բ. Թգ 7:12-13, Ես 7:14, Դն, 7:9-14, Ովսեայ 11:1, Սք 5:2, եւայլն):
Մարգարէութիւնները տրուեցան Հրեայ ժողովուրդին, սակայն անոնց սրտի կարծրութիւնը փակեց իրենց ֆիզիքական ու հոգեկան աչքերը: Չհասկցան, թէ Մեսիան, որ դարեր շարունակ կը սպասէին, նոյնինքն Յիսուս Քրիստոսն էր, որ արքայական գահ չփնտռեց, փառք ու պատիւ չհարցուց եւ ծառայութիւն չսպասեց: Յիսուս Քրիստոս ծնաւ աղքատիկ մսուրին մէջ, խանձարուրով փաթթուեցաւ եւ Իր խոնարհութեամբ համայն մարդկութեան խոնարութիւն ու պարզութիւն սորվեցուց:
Ղուկաս Աւետարանիչ իր աւետարանին մէջ կը պատմէ, թէ երբ Յիսուս կը ծնի, աւետաբեր հրեշտակը հովիւներուն կը փոխանցէ աւետիսը Քրիստոսի ծննդեան եւ հրեշտակներու բազմութիւնը կ'օրհնաբանէ զԱստուած ըսելով. «Բարձունքներուն մէջ Աստուծոյ փառք, խաղաղութիւն երկրի վրայ եւ մարդոց միջեւ հաճութիւն» (Ղկ 2:14): Մարգարէութիւնները կատարուեցան, Աստուծոյ խոստումը՝ Բանը մարմնացաւ ու մարդացաւ (Յհ 1:14), մարդը աստուածացնելու եւ զայն առաջնորդելու կատարելութեան ճամբաներէն: Բեթղեհէմի մսուրին մէջ արքայաբար ծնող Աստուածորդին, Իր հետ սէր, խաղաղութիւն, մարդոց միջեւ հաճութիւն, խոնարհութիւն եւ նոր կեանք բերաւ:
Կը դիմաւորենք Նոր Տարին: Կը փակենք մեր կեանքի պատմութեան 2022-րդ հատորը եւ կը սկսինք գրել նորը:
Ինչպիսի՞ նորութիւններ պէտք է աւելցնենք մեր կեանքի հատորին մէջ: Ինչ են տարուան մարտահրաւէրները: Մեր կատարած արարքներուն հետեւանքով, ինչպիսի՞ օրեր կը սպասեն մեզի: Աստուած ինչ կը սպասէ մեզմէ եւ ինչպիսի՞ սպասումներ ունինք մենք:
Քրիստոնեայ մարդուն կեանքի մարտահրաւէրը Քրիստոսի լոյսը տարածելն է այս աշխարհի վրայ: Քրիստոսի անբովանդակ սիրոյ քարոզութիւնն է իւրաքանչիւր Քրիստոնեայ մարդու կեանքի նպատակը: Աստուծոյ հանդէպ ամբողջական սէր ունենալն է մեր պարտաւորութիւնը: Մեր նմանը սիրելն է մեր սրբազան առաքելութիւնը: Բնականաբար իրբեւ մարդ, կը թերանանք մեր պարտականութեան մէջ, սակայն առիթը ունինք զանոնք սրբագրելու:
Եկէք, տարին սկսինք մաքրութեամբ ու սրբութեամբ: Յիսուս մանուկին համար տեղ պատրաստենք մեր սրտի մսուրին մէջ, որպէսզի այդտեղ ծնի եւ Իր սէրը, խաղաղութիւնը, հաճութիւնը եւ խոնարհութիւնը հաստատէ իւրաքանչիւրիս սրտին ու հոգիին մէջ:
Թող որ Մսուրածին Փրկիչը սէր եւ խաղաղութիւն պարգեւէ աշխարհին, որպէսզի իր ծննդեան օրը իւրաքանչիւր Քրիստոնեայ միանայ հրեշտակներու բազմութեան եւ օրհնաբանէ Տէրը ըսելով. «Բարձունքներուն մէջ Աստուծոյ փառք, խաղաղութիւն երկրի վրայ եւ մարդոց միջեւ հաճութիւն» (Ղկ 2:14):

ՇՆՈՐՀԱԽՈՐ ՆՈՐ ՏԱՐԻ ԵՒ ՍՈՒՐԲ ԾՆՈՒՆԴ
ՔՐԻՍՏՈՍ ԾՆԱԻ ԵՒ ՅԱՅՏՆԵՑԱԻ, ՕՐՀՆԵԱԼ Է ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ:

Հայր Յակոբ

ՈՍԿԵՂԷՆ ՀԱՄԱՐ

«Մի՛ վախնաք, ձեզի աւետիս մը պիտի տամ, որ ամբողջ ժողովուրդին մեծ ուրախութիւն պիտի պատճառէ: Այսօր, Դաւիթի քաղաքին մէջ ձեր Փրկիչը ծնաւ, որ Օծեալ Տէրն է»:
Ղուկաս 2:10-11

“Don’t be scared. I’ll give you great news, that will bring joy to all the people. Today in the town of David your Savior is born, who is the Messiah, the Lord.”
Luke 2:10-11

ՆԵՐՔԻՆ ՄՍՈՒՐԸ

«Փառք ի բարձունս Աստուծոյ
եւ յերկիր խաղաղութին»
ի մարդիկ հաճութին»
(ԺԱՄԱԳԻՐՔ)

Ինչ է մսուրը եւ ո՞ր կը գտնուի ան:
Փաստօրէն բոլորս ալ գիտենք, թէ՝ թագաւոր
մը առանց պալատի չի կրնար իր թագաւորութիւնը
հաստատել, նոյնպէս ալ թագաւորութիւն մը
չի կրնար գոյատեւել առանց թագաւորի մը
ղեկավարութեան, որովհետեւ այն պահուն որ
թագաւորը կ’ուզէ պալատէն դուրս բնակիլ, ուրիշը
զինք փոխարինելով կը քայքայէ իր թագաւորութիւնը
եւ այսպիսով այդ պալատը կը դառնայ անապահով
ու անպաշտպան:

Նոյնպիսին եղաւ նաեւ մսուրը սիրելիներ,
Քրիստոսի ծնունդով մսուրը դարձաւ իւրաքանչիւր
քրիստոնեայ հաւատացեալի պալատը:

Քրիստոս իր ծնունդով, այդ կեղտոտ,
անմաքուր ախոռ բարայրը կերպարանափոխելով,
մաքրագործելով դարձուց իր պալատը, ուր
փափաքեցաւ հաստատել իր թագաւորութիւնը:
Աստուած մեզմէ իւրաքանչիւրին մէջ
գետեղած է մսուր մը, մեր ծնած իսկ վայրկեանէն, եւ
այդ մէկը հաստատած ու կնքած է մեր մկրտութեան
ժամանակ:

Ո՞ր կը գտնուի այդ մսուրը:

Պատասխանը պարզ ու յստակ է՝ մեր
սրտերուն մէջ: Ինչո՞ւ սրտերուն մէջ, որովհետեւ
սիրտը կեդրոնն է այն թաքուն ուժին, որ կը
կառավարէ ամբողջ մեր բարոյական կեանքը: Հոն
է սուրբ զգացումներու կեդրոնը, կատարեալ
սիրոյ աղբիւրը, եւ այդ իսկ պատճառով Քրիստոս
ըսաւ. «Երանի անոնց, որոնք սիրտով մաքուր են,
որովհետեւ անոնք զԱստուած պիտի տեսնեն» (Մտ
5:8):

Ինչպէս ըսինք երբ պալատ մը զուրկ կը մնայ
թագաւորէ այդ պալատը տկարանալով կը քանդուի,
նոյնն է պարագան մեր մէջ գտնուող մսուրին, որ երբ
ընդունած չ’ըլլար իր թագաւորին՝ իր Փրկչին,
ժամանակի ընթացքին այդ մսուրը կը վերածուի
ախոռի մը, ուր մեր կեանքի աղտը բազմանալով
զայն կը փճացնէ:

Բնականաբար մեր կեանքի ընթացքին
բոլորս ալ կը հանդիպինք փոթորկոտ
ալեկոծումներու, կը դիմաւորենք բազմապիսի
դժուարութիւններ, շատ անգամներ նաեւ
տկարանալով չարին կը յանձնուինք եւ մեր
ճամբէն շեղելով կը սկսինք մեր մտուրներուն մէջ
գետեղել յուսահատութիւնը, անհաւատութիւնը,
կասկածամտութիւնը, եսասիրութիւնը,
հպարտութիւնն ու անբարոյութիւնը եւ այսպիսով
այս թերութիւնները իրար վրայ հաւաքելով
զիրար կը փոխանցենք, եւ ժամանակի
ընթացքին կը վերածուինք այնպիսի անձի մը, որ
ոչ կ’ուզէ զԱստուած մեր մէջ բնակեցնել եւ ոչ ալ
առիթւ կու տայ, որ ուրիշը իր մէջ բնակեցնէ զԱյն,
եւ այսպիսով մեր կեանքի մսուրը կը վերածուի
մութ ու տխուր իրականութեան, որովհետեւ հոն կը
պակսի մսուրածին թագաւորը:

Այսօր, հրեշտակները անգամ մը եւս կու
գան մեզ աւետելու, թէ՝ «Փառք ի բարձունս Աստուծոյ
եւ յերկիր խաղաղութիւն, ի մարդիկ հաճութիւն»:
Ահաասիկ վկայութիւն մը, որ կը պարզէ մեզ, թէ
Քրիստոս ծնաւ եւ յայտնուեցաւ, որպէսզի այդ
կեղտոտ պալատը «Մսուրը» մաքրագործէ բոլոր այդ
վերոնշեալ ախտերէն եւ անոնց փոխարէն գետեղէ
ուրախութիւնը, խոնարհութիւնը, մեր մէջ գտնուող
խաւարին փոխարէն մեզ լուսաւորէ, մեր մէջ գտնուող
վախն ու կասկածը վերցնելով մեզ ապահով զգացնէ,
եւ մեր հաւատքը ամրապնդելով մեզ սորվեցնէ, թէ
իր ներկայութեամբ այդ խառնավիճակ մսուրը կը
բիրեղանայ եւ կը դառնայ լուսաւոր ու սիրով լեցուն
մսուր մը, որովհետեւ Ինքնին սիրոյ Աստուածը հոն
հաստատուած է: Եւ եթէ Քրիստոս ինքն է թագաւո
րը մեր մսուրին եւ եթէ Քրիստոս մեր կողքին է՝ ո՞վ
կրնայ մէզի հակառակ ըլլալ:

Կ’եզրափակեմ ըսելով. եթէ այդ ժամանակ
Մոգերը նուիրեցին իրենց թանկագինը, որն է՝
«ոսկի, կնդրուկ եւ զմուրս», եկէք մենք ալ այսօր
Քրիստոսի ծննդեան սիրոյն առթիւ երթանք մեր
ներքին մսուրը եւ դիմաւորենք մեր մսուրածին
թագաւորը, իրեն նուիրելով մեր ամենաթանկագինը
«Սիրող սիրտ, խաղաղ խիղճ եւ անառատ հոգի»:
Ամէն:

Եսայի Սարկաւազ

ՄԵՐ ՀԱՅՐԵՐԸ ԿԸ ԽՕՍԻՆ

ԱՂՔԱՏՆԵՐՈՒՆ ՈՂՈՄՈՒԹԻՒՆ ԸՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Դանիէլ մարգարէն Նաբուգոդոնոսորին կ’ուսուցանէր, երբ ան իր մեղքերուն
պատճառաւ հիւանդացած էր. Մարգարէին կը հարցնէր թէ ինչպիսի դեղեր կան այս
հիւանդութեան համար եւ Դանիէլ որպէս բժիշկ իրեն մօտենալով կ’ըսէր. «Ո՛վ արքայ, ոչ
պահքը, ոչ արթուն մնալը, ոչ քուրճը եւ ոչ ալ առանձնութիւնը կրնան օգտակար ըլլալ, այլ
գնա՛ւ եւ մեղքերդ ողորմութեամբ քաւէ, իսկ անօրէնութիւններդ՝ աղքատներուն գթալով. Այս
արարքն է որ քեզ պիտի արդարացնէ եւ այս ճանապարհն է, որ քեզ յաւիտենական կեանք
պիտի առաջնորդէ» (Հմմտ. Դն. 4:27):

Կը տեսնէ՞ք որքան մեծ է ողորմութեան զօրութիւնը եւ ան որքան պարզերես
կերպով ողորմածը կը կանգնեցնէ Աստուծոյ առջեւ, մանաւանդ ան որ սրտով անօթիները
կը կերակրէ, ինչպէս Եսայի մարգարէն կ’ըսէ. «Հացդ սրտի մտօք անօթիներուն բաժնէ,
անտունիները տոննդ տար, եթէ մերկ մէկը տեսնես՝ հագուեցնո՛ւր. ազգիդ տառապեալներուն
երեսդ մի՛ դարձներ եւ այն ատեն Աստուած պիտի լսէ քեզ, երբ Ձինք կանչես եւ տակաւին
չաղաղակած, պիտի ըսէ քեզի. ահա ես» (Հմմտ. Ես 58:7-9): Նման ողորմութիւն մը
արագաթոյշ կերպով կը հասնի Աստուծոյ ականջը, որուն համար ալ Աստուած ողորմածին
խնդրանքներուն օգնութեան կը հասնի շուտով: Աստուած միայն այս աշխարհի վրայ չէ որ
ողորմածին կ’օգնէ եւ զայն կը փրկէ, այլ երբ ան այս աշխարհէն հանդերձեալին մեկնի՝
բազմապատիկ առատութեամբ անոր կը վերադարձնէ իր կատարած բոլոր ողորմութիւնները:
Արդարեւ, Տէրը կ’ըսէ. «Աղքատներուն եղած ողորմութեան համար ես եմ պարտապանը,
նոյնպէս ես եմ փոխատուն՝ անոնց տրուած դրամին» (Հմմտ. Առ 19:17): Ան որ կ’ողորմի
աղքատներուն, փոխ կու տայ Աստուծոյ եւ Աստուած մէկը հարիւրապատիկ կերպով ետ կը
դարձնէ անոր անանցանելի բարիքներով. աւելին՝ մեղքերը կը ներէ եւ ահեղ պատիժներէն
կը փրկէ. «Երանի անոր, որ աղքատներուն հոգ կը տանի, նեղութեան օրը, Տէրը զինք պիտի
փրկէ» (Սղ. 41:1):

Բայց ի՞նչ կը նշանակէ աղքատին եւ չքաւորին մասին մտածել: Անոնց մասին մտածել
կը նշանակէ անոնց տառապանքներուն մասին խորհիլ, ըսելով որ ասիկա եղբայրս է, իմ
մէկ անդամս, մարմինս, ինձ նման կարիքներ ունի, ամէն բանի կարօտ է, ինչքի, երդիքի ու
անօթութեան վտանգին դիմաց արկածախնդրութիւններու կը դիմէ. տաքին՝ կը տաքնայ,
ցուրտին՝ կը դողայ, ստամոքսը դատարկ է, մարմինը՝ մերկ, մագերը՝ թաղիկածեւ, դէմքը
դեղնած է եւ թօշնած, ամբողջ մարմինը ճմլուած է եւ հալ ու մաշ եղած. Կը թափառի, կը
վարանի, դուռէ դուռ կը դեգերի, յետոյ կանգ առնելով լալագին կը պոռչտայ եւ ապա
արգահատալից աղմուկ մը կը հանէ իր դժբախտ տառապանքներուն համար: Գիտնալով մեր
անգթութիւնը, անվայել կերպով ու անամօթ կերպով կը ցուցադրէ իր հաշմանդամ մարմինը,
որպէսզի մեր անմարդկային գութը շարժէ. Համարձակ կը դառնայ, կը լրբանայ եւ շատ
աշխատելով քիչ մը ուտելիք կը գտնէ. դռներէն, գաւիթներէն եւ տուներէն ներս վախով կը
մտնէ, որովհետեւ կը սարսափի տուներու շուներէն եւ կը վախնայ անասուններէն. ձիերը
կից կը զարնեն, եզները կը հարուածեն, շուները կը վիրաւորեն, չար եւ անգութ մարդիկ
կը նախատեն, կը վնասեն, նետի նման կը վիրաւորեն, մանաւանդ երբ ան հաշմանդամ,
կոյր կամ տխեղճ ըլլայ. անօթութենէ կը տառապի եւ ալեկոծ վիճակով անգութ մարդոց
առջեւ կը կանգնի, որպէս թէ վայրի անասուններու առջեւ կանգնած ըլլար. Նախ կը
նախատուի եւ ապա, եթէ կարենայ բան մը ստանալ, ատիկա կ’ըլլայ իր ստացած բազմաթիւ
նախատինքներուն գինը: Երբ [մէկը] մտածէ այս բոլորի մասին ու քաղցր խօսքերով եւ
գթասիրտութեամբ մխիթարէ կարիքաւորը եւ նաեւ ողբայ ու հառաչէ անոր համար, իրօք
խորհած կ’ըլլայ աղքատին եւ չքաւորին մասին: Նման մարդոց համար է, որ մարգարէն
«Երանի» ըսաւ ու անոնք որ գութով եւ ողորմութեամբ կ’ընդունին աղքատները, նեղութեան
օրը պիտի փրկուին:

Սուրբ Յովհան Մանդակունի

ՆՈՅ ՏԱՊԱՆ ՄԸ ԿԸ ՇԻՆԷ

Դրախտի պարտէզէն հեռանալէն ետք, Ադամն ու Եւան շատ զաւակներ ունեցան. մարդիկ
բազմացան, բայց մոռցան իրենց Արարիչ Աստուածը, եւ սկսան չարիք գործել իրարու նկատմամբ:
Միայն Նոյ անունով բարի մարդ մը կար, որ միշտ կը յիշէր Աստուած: Անիկա ունէր երեք
որդի՝ Սեմը, Քամը եւ Յաբէթը: Աստուած շատ տխրեցաւ եւ որոշեց մարդիկը պատժել ջրհեղեղով,
սակայն ուզեց խնայել, փրկել Նոյն ու անոր ընտանիքը ըսելով, որ կ’ուզէ ամէն ինչ նոր ըլլայ,
առաջունան պէս:

- Նո՛յ, քեզի համար տապան մը շինէ,- ըսաւ Աստուած:

Ան գործի անցաւ: Երբ տապանը արդէն պատրաստ էր, Աստուած ըսաւ.

- Հիմա, ընտանիքդ եւ բոլոր կենդանիներէն մէկական զոյգ տապան մտցուր:

Նոյը ըրաւ այնպէս, ինչպէս Աստուած ըսաւ:

Երբ արդէն բոլորը ներսն էին, յորդ անձրեղ սկսաւ: Քառասուն օր, Քառասուն գիշեր
անձրեւ տեղաց եւ ջուրը ծածկեց ամէն բան, նոյնիիսկ՝ բարձր լեռները, միայն տապանն էր, որ կը
ծիփար ջուրերուն վրայ:

Անձրեւները դադրեցան: Նոյը արձակեց թռչուն մը, որ թռաւ, գնաց, բայց ցամաք
չգտնելով, վերադարձաւ: Մէկ շաբաթ ետք, Նոյ աղանի մը դրկեց. անիկա վերադարձաւ՝ այս
անգամ ձիթենիի ճիւղ մը կտուցին: Բոլորն ալ ուրախացան, որ ցամաք մը գտնուած է:

Տապանը նստաւ Արարատ լեռան գագաթին:

Երբ ջուրերը ցամքեցան, Նոյ բացաւ տապանին դուռը, եւ բոլորը դուրս ելան: Նոյ եւ իր
ընտանիքը շնորհակալութիւն յայտնեցին Աստուծոյ: Աստուած գեղեցիկ ծիածան մը դրաւ երկնքի
վրայ եւ ըսաւ.

- Այս ծիածանը իմ եւ ձեր բարեկամութեան նշանն է: Այլեւս այսպիսի ջրհեղեղով պիտի
չպատժեմ մարդիկը:

*ԳԱՆԱՏԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԹԵՄԻ
ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԴՊՐՈՅԻ ԱՇԿԵՐՏԻՆ ԳՐՔՈՅԿԸ*

ԳԻՏԷԻՐ ԹԷ...

Յիսուս Քրիստոսի ծնունդէն ետք, անոր այցելեցին երեք մոգեր, որոնք թագաւորներ
էին: Առաջինը՝ Պարսից Թագաւոր Մելքոնն էր, երկրորդը՝ Հնդկներու թագաւոր՝
Գասպարը, իսկ երրորդը՝ Արաբներու Թագաւոր՝ Պաղտասարը:

Ջադրագովական 2

ԱՍՏՈՒԱԾ ԻՆՉՈ՞Ւ ԶԻ ԲԱՑԱՅԱՅՏԵՐ ԻՆՔԶԻՆՔ

Այս հարցումը, իրականութեան մէջ, յաճախ թերահաւատութեան եւ անհաւատութեան արդարացման միջոց մըն է պարզապէս, որուն վրայ կու գայ անելնալու, թէ՛ «ինչպէ՛ս կարելի է հաւատալ Աստուծոյ մը զոր չի տեսնուիր, չի լսուիր, չի շօշափուիր եւ որուն հետ կարելի չէ հաղորդակցիլ:»

Հաւատացեալներ, իրենք եւս, կրնան ուղղել նոյն այս հարցումը՝ ոչ թերահաւատութեամբ, այլ՝ իրենց հաւատացած, սիրած եւ ամբողջ սրտով պաշտած Աստուածը տեսնելու իղծէն՝ փափաքէն ելլելով: Նման զգացում մը ունեցաւ Մովսէս մարգարէն, որուն մասին կը կարդանք Ելքի գիրքին մէջ (Ելք 33.18-23), ուր ան իղծը ունեցաւ զԱստուած տեսնելու դէմ յանդիման:

Աստուծոյ անմիջականութիւնը՝ մօտիկութիւնը եւ անդրանձութիւնը՝ անհասանելիութիւնը տեսական աստուածաբաններու համար քննարկման նիւթեր են, որոնց մէջ չենք մտներ հոս: Բայց պէտք է փորձենք հասկնալ Աստուծոյ էութիւնը, բնութիւնը:

«Հոգի է Աստուած» (Յովհաննէս 4.24), կը հաստատէ Յիսուս, «որ անմատչելի լոյսի մէջ կը բնակի:» (Ա. Տիմոթէոս 6.16) կ'աւելցնէ Պօղոս առաքեալ: Իսկ Աստուծոյ պատասխանը Մովսէսին կ'ըլլայ. «մարդ չի կրնար զիս տեսնել ու ապրիլ:» (Ելք 33.20):

Բայց եւ այնպէս, Աստուած բացառութիւն մը կատարեց մարդկային պատմութեան մէջ, որ նոյնինքն Քրիստոսի մարդեղացումն էր, որով Աստուած եւ մարդ յարաբերութեան մէջ նոր ու աննախնթաց մակարդակի մը սկիզբը կը հանդիսանայ: Յովհաննէս առաքեալի վարակիչ խանդավառութիւնը զգալի է իր գրած հետեւեալ տողերուն մէջ, ուր կը խօսի մարդեղացեալ Քրիստոսի հետ իր ունեցած փորձառութեան մասին ըսելով. «Մենք լսեցինք, մեր աչքերով տեսանք եւ մեր ձեռքերով շօշափեցինք Որդին, Բանը, որ սկիզբէն իսկ կեանքի ստեղծիչն էր: Անիկա նոյնինքն կեանքն էր, որ յայտնուեցաւ: Մենք տեսանք եւ կը վկայենք, ձեզի պատմելով անոր մասին, այսինքն՝ յաւիտենական կեանքին մասին, որ Հօրը հետ էր եւ այժմ մեզի յայտնուեցաւ: Ինչ որ տեսանք ու լսեցինք՝ կը պատմենք ձեզի, որպէսզի դուք ալ մասնակից դառնաք այն հաղորդակցութեան, որ մենք ունինք Հօրը եւ անոր Որդիին՝ Յիսուս Քրիստոսի հետ, եւ ձեր ուրախութիւնը կատարեալ ըլլայ:» (Ա. Յի 1.1-4, շեշտադրումը ինծմէ):

Արդարեւ, Աստուած ինքզինք տեսանելի դարձուց մարդեղացեալ Յիսուսի յայտնութեամբ: Այո՛, Աստուած մեզի պէս եղաւ, իր վրայ առնելով մարդկային մեր բնութիւնը: Արդարեւ, Պօղոս առաքեալ, խօսելով Յիսուսի մասին, շատ յստակ կերպով կը հաստատէ, թէ՛ «Քրիստոս ինք՝ տեսանելի պատկերն է աներեւոյթ Աստուծոյ:» (Կողոսացիս 1.15) եւ թէ՛ «մարդացած Քրիստոսի մէջ կը բնակի աստուածային բնութեան ամբողջ լիութիւնը:» (Կողոսացիս 2.9): Յիսուս, ինք եւս, կ'ըսէ. «ով որ զիս տեսաւ՝ Հայրը [Աստուած] տեսած եղաւ:» (Յովհաննէս 14.9): Եբրայեցիներու նամակին հեղինակը կը գրէ. «Անցեալին բազմաթիւ անգամներ եւ բազմաթիւ կերպերով Աստուած մեր հայրերուն խօսեցաւ մարգարէներուն միջոցաւ, իսկ այս վերջին օրերուն մեզի խօսեցաւ իր Որդիին միջոցաւ:» (Եբրայեցիս 1.1-2ա):

Աստուած ինքզինք կը բացայայտէ, նաեւ, ստեղծագործութեան ընդմէջէն: 19-րդ Սաղմոսին մէջ կը կարդանք. «Երկինքը Աստուծոյ փառքը կը պատմէ, երկնակամարը անոր արարչութեան կը վկայէ:» (Սղ 19.1): Երբ կը խօսինք տիեզերքի մասին, մեզի կը թուի թէ՛ անիկա գիտական հետազօտութիւններու անսահման աղբիւր մըն է սոսկ: Սակայն, Հռոմայեցիներուն ուղղած իր նամակին մէջ, Պօղոս առաքեալ կ'ըսէ. «Ստեղծագործութեան ընդմէջէն կ'իմացուին ու կը տեսնուին Աստուծոյ աներեւոյթ յատկանիշները, այսինքն՝ մշտնջենաւոր զօրութիւնը եւ անոր աստուածութիւնը:» (Հռ 1.20ա): Արդ, տիեզերքը կու գայ բացայայտելու Աստուծոյ մեծափառութիւնը եւ զօրութիւնը եւ կը հրաւիրէ, կը մղէ ու կը ներշնչէ մեզ՝ պաշտելու մեր Երկնաւոր Հայրը:

Ի վերջոյ, Աստուած ինքզինք կը յայտնէ նաեւ Սուրբ Հոգւոյ ներքին վկայութեամբ: Ասիկա անձնական փորձառական ապրում մըն է, թէեւ, սակայն՝ անոր արտաքին նշաններն ու պտուղները տեսանելի կը դառնան այն մարդոց կեանքին մէջ, որոնք հոգեփոխութիւն ապրած են եւ նոր արարած դարձած՝ Քրիստոսի Հոգւոյ ներգործութեամբ: Երանելի Օգոստինոսը նման օրինակ մըն է:

Աստուած կարողութիւնը ունի ինքզինք յայտնելու որեւէ ձեւով, կերպով եւ միջոցով: Ան կրնայ ծովեր ճեղքել եւ մեռելներ յարուցանել: Բայց արդեօք ասոնք բաւարար ապացոյցներ պիտի ըլլան, որպէսզի մարդիկ Աստուծոյ հաւատան: Կը կասկածիմ: Մեծամասնութիւնը այն մարդոց, որոնք ականատեսը եղան Յիսուսի կատարած իրաշքներուն, դառնօրէն եւ ապերախտօրէն մերժեցին զայն:

Մէկ բան յստակ պէտք է ըլլայ մեզի, որ Աստուած չէ հետաքրքրուած մեզ տպաւորելով, այլ՝ անոր փափաքն է մեզի հետ յարաբերութիւն հաստատել: Եւ որովհետեւ Աստուած հոգի է, մարմին առաւ եւ մեր մարդկային բնութեան մասնակից դարձաւ, որպէսզի մեզ ալ մասնակից դարձնէ իր աստուածային հոգեղէն բնութեան, որպէսզի կարենանք հաղորդակցիլ իրեն հետ՝ «հոգիով եւ ճշմարտութեամբ» (Յովհաննէս 4.24):

Աստուած՝ Քրիստոսով ինքզինք յայտնած է միանգամընդմիշտ եւ բոլորին համար: Եթէ չես զգար Աստուծոյ ներկայութիւնը կեանքիդ մէջ եւ եթէ Աստուած բացակայ կամ հեռու կը թուի ըլլալ, յիշէ թէ՛ անիկա պարզապէս մէկ աղօթք անդին է քեզմէ:

«Փնտռեցիք եւ պիտի գտնէք:» (Մատթէոս 7.7), որովհետեւ՝ «Տէրը մօտիկ է անոնց՝ որոնք իրեն կ'աղօթեն, բոլոր անոնց՝ որոնք իրեն կ'աղօթեն անկեղծութեամբ:» (Սաղմոս 145.18)1

Հայր Գեղարդ

Յ.Գ. մեզի ուղարկեցէք Աստուծոյ եւ ձեր հաւատքի ճանապարհորդութեան մասին ձեր ունեցած հարցումները:

Apologetics 2

WHY DOESN'T GOD SHOW HIMSELF?

This question might sound like a justification for unbelief and it can even be expanded to say: how can one believe in a God that cannot be seen, heard, touched, or communicated with?

Believers, on the other hand, may ask the same question not out of doubt, but with a yearning to see the God they believe in and love and worship wholeheartedly. Moses had such a yearning we read about in the book of Exodus (33:18-23); he wanted to see God face to face.

God's imminence and transcendence are topics for systematic theologians to tackle. But we don't need to get into that. What we need to understand, though, is the essence and the nature of God.

«God is spirit» (John 4:24) Jesus says, “who lives in unapproachable light, whom no one has seen or can see” (1 Timothy 6:16) adds the Apostle Paul. God's answer to Moses was: “No one may see me and live.” (Exodus 33:20).

And yet, God has made an exception in human history, which is the incarnation of Jesus, and which raises the relationship between God and humans to a new and unprecedented level of intimacy. John enthusiastically writes about his experience with the incarnate Christ, you can almost feel his excitement in his words when he writes the following: “That which was from the beginning, which we have heard, which we have seen with our eyes, which we have looked at and our hands have touched—this we proclaim concerning the Word of life. The life appeared; we have seen it and testify to it, and we proclaim to you the eternal life, which was with the Father and has appeared to us. We proclaim to you what we have seen and heard, so that you also may have fellowship with us. And our fellowship is with the Father and with his Son, Jesus Christ. We write this to make our joy complete.” (1 John 1:1-4; emphasis by me). John wants to share his joy in Christ with everyone.

God made himself visible in the manifestation of the incarnate Jesus. Yes, God became one of us and took upon himself our human nature. And in fact, the apostle Paul, talking about Jesus, states, in unambiguous terms, the following: «Christ is the visible image of the invisible God.” (Colossians 1:15) and “In Christ lives all the fullness of God in a human body.” (Colossians 2:9). Jesus himself stated that “Anyone who has seen me has seen the Father [God]!” (John 14:9). The author of the epistle to the Hebrews writes: “God has communicated with us in a variety of ways: Long ago God spoke many times and in many ways to our ancestors through the prophets. And now in these final days, he has spoken to us through his Son.” (Hebrews 1:1-2a).

Another way God reveals himself is through the creation itself. Here's what Psalm 19 reads: “The heavens proclaim the glory of God. The skies display his craftsmanship.” (Psalm 19:1).

When we think about the universe, we see it as an infinite resource for scientific exploration. And yet, in the epistle to the Romans, apostle Paul describes the whole creation as a witness to God: “Since the creation of the world God's invisible qualities—his eternal power and divine nature—have been clearly seen” (Romans 1:20a). The universe reveals God's majesty and power, and invites us, motivates and inspires us to worship our heavenly Father.

Finally, God reveals himself to believers through the inner witness of the Holy Spirit. This is something experiential and personal. But it has its outward signs and its fruits we see in the lives of those, who have been touched by the Spirit of Christ and have become a new creation.

God can reveal himself in any way, shape or form. God can part seas or raise the dead from the grave, but would that be enough evidence for people to believe in Him? I doubt it. Most of the people who witnessed Jesus' miracles acrimoniously and ungratefully rejected him. One thing must be clear to us, God is not interested in impressing us with signs and wonders, but rather in establishing a real and genuine relationship with us. And since He is spirit who took on himself flesh and shared our human nature, in order that we might be able to share in His divine spiritual nature and communicate with him «in spirit and in truth» (John 4:24).

God in Christ has revealed himself once and for everyone. If you can't feel God's presence, if God seems distant and absent from your life, he's just a prayer away.

«Seek and you shall find» (Matthew 7:7), for “the Lord is close to all who call on Him, yes, to all who call on Him in truth.” (Psalm 145:18).

Fr. Keghart

P.S. send us your questions concerning God and your journey of faith.

ԽԱՂԱՂ ԿԵԱՆՔ ԽՆԴԻՆԵԼՈՒ ԱՂՕԹՔ

Կեանքի առաջնորդող եւ խաղաղութիւն պարգեւող մեր Աստուածը, Քրիստո՛ս, դո՛ւն առաջնորդէ մեզ, որպէսզի արդարութեան քու ճամբաներէդ քայլենք եւ քու ողորմութեամբդ՝ խաղաղութեամբ հասնինք կեանքի եւ փրկութեան նաւահանգիստը. որովհետեւ դո՛ւն ես մեր օգնականն ու փրկիչը: Քեզի՛ կը վայելեն փառքը, իշխանութիւնն ու պատիւը, այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից: Ամէն:

Christmas: The Unity of Nativity and Baptism in the Armenian Church By Dn. Daron Halajian

On January 6, the Armenian Apostolic Church celebrates the great mystery of the unity of the Nativity of the Infant Jesus and the Baptism of the Adult Christ. The Feast is called Theophany which means “the Revelation of God”, in Armenian “Asdvadzahaydnootoon”. The feast-day is preceded by 50 days of preparation, called Hisnag, which is like Lent before Easter. It is a time for us to look inward, to prepare ourselves to receive the newborn King and the revealed Messiah. Theophany in our tradition is an 8-day festival. The number 8 represents infinity, and the great mystery of that Nativity and Baptism are not only historic events but are eternal, being celebrated today in our hearts. The great joy of Theophany is extended for 40 more days to the feast of the Coming of Jesus Christ into the Temple “Dearnuntarrach”. January 6 is the most ancient date of the feast-day, and until the fourth century, it was the only day upon which the mysteries of the Nativity and the Baptism were celebrated in union. In the West, however, there was a movement to separate the feast into two pieces, placing the Nativity on 25 December while keeping the Baptism on 6 January; the new name for 6 January in the West is Epiphany. Nevertheless, in Armenia, the day was not separated because in our theology, we believe that perfect God became perfect human being through the birth in Bethlehem, and that the perfect human was revealed as perfect God to the world in the Jordan River at His baptism.

We have a beautiful custom to commence the celebration. As the first star appears in the evening sky on 5 January, we immediately recall that the Magi were led by the star to discover the place where the Jesus would be born. We light the lamps and lights in our parish churches to welcome the newborn King, and so we call the celebration “Jrakalooyts”. As a Vigil in preparation for the feast, we read all of the passages found in the Old Testament which prophesy the mysteries of the birth, the baptism, and the manifold revelation of God. The “Soorp Badarak” is then offered, and there are many pious people who observe a dietary fast and abstinence for the entire day so that they might imitate the empty manger (feeding trough) into which the Savior of the world is received.

On 6 January, all of the New Testament passages about the great mystery are proclaimed. The annunciation by the Angel of the Lord to the shepherds who were keeping watch over their flocks is incorporated into the beloved hymn “Park i partzoons Asdoodzoh” “Glory to God in the highest”. The “Soorp Badarak” is offered to emphasize that God has descended from heaven, has taken the perfect body of mankind, is born of the spotless virgin Mary, and is come to set the course for our liberation from evil, our redemption from our sins, and the salvation of our souls.

In Luke 3:23 we are told that the adult Jesus was baptized on His 30th birthday, and so the Armenian Church celebrates the birth in the morning and the same-day baptism in the afternoon. There is a special commemoration of the mystery of the Baptism. The Holy Cross, which represents all of the earthly mission of Jesus Christ, is placed into the water just as Jesus Himself entered into the waters of the Jordan River. The Holy Oil, called “Soorp Miuron”, is then poured upon the water, just as the Holy Spirit descended from the opened heavens upon the newly baptized Jesus, and we hear the great words of the Father “This is my Son in whom I am well pleased.”

The Armenians first participate by receiving Holy Communion, which is to say that we accept the Word which has become perfect body (John 1:14) into our bodies. Then, the Armenians accept the baptismal waters, anointed with the Grace of the Holy Spirit in the form of the hallowing Holy Miuron. Having received both Holy Communion and Holy Water, we then greet one another by proclaiming the Truth: Christ is born and revealed! Blessed is the Revelation of Christ!

We encourage all of our faithful to take the time to read the glorious passages from the Holy Bible in spiritual preparation for the united feast of the Nativity and Baptism. Here is a list of the Holy Scriptures which the Armenian Apostolic Church reads to understand and to celebrate the feast:

January 5 Vigil Readings

Genesis 1:1 – 3:24, Isaiah 7:10 – 17, Exodus 14:24 – 15:21, Micah 5:2 – 7, Proverbs 1:2 – 9, Isaiah 9:5c – 7, Isaiah 11:1 – 9, Isaiah 35:3 – 8, Isaiah 40:10 – 17, Isaiah 42:1 – 8, Daniel 3:1 – 23 and Song of the Three Children.

Jrakaluytz Divine Liturgy

Psalm 2: resp. v. 7, Titus 2:11 – 15

Alleluia from Luke 1:35a

Matthew 2:1 – 12

Theophany Day, January 6:

Morning Hour of Prayer

Luke 2:8 – 14

“Glory to God in the highest”

Luke 2:15 – 20

“And at every hour”

Morning Anthem Psalm 110: resp. v. 3b

Procession

Luke 1:1 – 25, Luke 1:26 – 38, Luke 1:39 – 80, Luke 2:1 – 7

Sunrise

Sunrise Psalm 110: resp. v. 3b

Matthew 1:1 – 17

Midday Synaxis / “Jashoo”

Psalm 2: resp. v. 7

Titus 2:11 – 15

Alleluia from Luke 2:11 and Psalm 110:3b

Matthew 1:18 – 25

Blessing of the Waters and the Commemoration of the Baptism At the Jordan River

Psalms 28, 29, 30: resp. v. 29:3, Isaiah 12:3 – 6, Joshua 3:14 – 17, Exodus 15:22 – 27, Second Kings 2:19 – 22, Ezekiel 47:1 – 12, First Corinthians 10:1 – 4, Alleluia Psalm 96: resp. v. 11, Matthew 3:1 – 17.

ՄՏՈՐՈՒՄՆԵՐ ԳԻՐՔԻ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

ԳՐԱԽՕՍԱԿԱՆ

«Հայ եկեղեցւոյ Սարկաւագութիւնները»,
հեղինակ՝ դոկտ. Արէլ Քինյ. Մանուկեան, Պէյրութ, 2022:
Տ. եւ տիկ. Միւր եւ Նինա Պապեանէ մեկենասութիւնը՝ ի յիշատակ
հոգեւոյս Կորին Արք. Պապեանի:

Ներածութիւնը հռետորականօրէն հարց կու տայ՝ թէ Հայ եկեղեցին ունի՞ ասանդութիւն մը, «որուն համաձայն կանանց արտօնելի ըլլայ բարձրանալու Խորան՝ ծիսական ծառայութիւններ մատուցելու համար»: Ի պատասխան (յետ անդրադարձին «կանանց քահանայական ձեռնադրութեան») Հայ եկեղեցւոյ ուղղուած «կարեւորագոյն» մարտահրաւէր մը ըլլալուն), եւ առանց խնդիրը բարդացնելու, կ’անցնի «եզակի ասանդ»ին, որ է հայ իգական սեռին սարկաւագութիւնը: Այս կէտն է, որ կ’ընդլայնի գիրքի էջերուն վրայ:

Պատմագիտական էջեր են անոնք՝ որոնք Յիսուսի ժամանակէն կը մեկնին, կ’անցնին Նոր Կտակարանեան վկայութիւններէն, քրիստոնէական առաջին երեք դարերէն, ասորական եւ բիզանդական ասանդութներէն, յետոյ Հայ եկեղեցւոյ ասանդոյթէն, եւ կ’անդրադառնան մեր մօտ 17-րդ դարու վերազարթօնքին: Կը հետեւի կարճ գլուխ մը սարկաւագութիւններու զգեստաւորման: Ապա՝ երեք գլուխներ Հայաստանէ դուրս հայ կուսանոցներու, անոնց կանոններուն եւ ծառայութեան մասին: Վերջին գլուխին վերնագրութիւնն է՝ «Արեւագալի Նոր Յոյսեր», որ առնչուած է Կիլիկիոյ Գարեգին Բ. Կաթողիկոսի Օրինութեամբ Գայիանեան Քոյրերու Միաբանութեան ստեղծումին: Ասոր մէջ յատկապէս յիշատակելի է Զարեհ Արք. Ազնաւորեանի գրի առած «Նախագիծ Կազմութեան եւ Կազմակերպութեան Կրօնաւորութեաց Կարգի» կանոնադրութիւնը: Հարկ կը զգամ այստեղ աւելցնել ուսումնասիրողին նկատողութիւնը սոյն կանոնադրութեան մասին. «(Անիկա) թերեւս յարմար պիտի ըլլար խիստ վանական միջավայրի մը համար, սակայն իր բոլոր շահեկան կողմերով հանդերձ՝ դժուար է պատկերացնել, որ որոշ կանոններ գործնականապէս կիրարկելի ըլլան այսօրուայ նոյնիսկ եկեղեցական կեանքի պայմաններուն մէջ»:

Գիրքին միւս մասերը՝ «Վաւերագրական Լուսանկարներ», «Գրականութեան Ցանկ» եւ «Անձնանուններու եւ Առարկայական Ցանկ»:

Ուսումնասիրողին միտքն է, որ սարկաւագութիւններուն ծառայութիւնը չսահմանափակուի «կուսանաց անապատներու կամ մայրապետանոցներու մէջ»: Անհրաժեշտ է անոնց ծառայութիւնը «հաւասարաժէք» համարել սարկաւագներու ծառայութեան եւ ըլլայ օժտուած «միեւնոյն լիազօրութիւններով»: Նաեւ կուսակրօնութիւնը պէտք չէ ըլլայ պարտադիր կանոն մը: Ինչպէս այր սարկաւագներու պարագային, «որոշիչ պէտք է ըլլայ անձին ազատութեան սկզբունքը՝ համաձայն անհատի նախասիրութեան եւ կոչումին, թէ տուեալ անձը վանական կուսակրօն, թէ՛ ամուսնացեալ հովուական ծառայութեան ասպարէզի մը մէջ կ’ուզէ ընդգրկուիլ»:

Կը խորհիմ, որ հորիզոն մը կը մատուցուէր, եթէ գիրքին մէջ գլուխ մը ըլլար, որ գոնէ համառօտէր աստուածաբանական հիմնաւորումները արեւմտեան այն եկեղեցիներուն, որոնք իգական սեռին առջեւ բացած են դուռը նուիրապետութեան մէջ յառաջանալու:

Սրտագրաւ է ուսումնասիրողին տեսլականը: Բայց ասոր, ինչպէս այլ անհրաժեշտութիւններու իրականացման համար՝ կարելի պիտի ըլլայ հոգեւոր մտքին վերաորակաւորումը եւ վերա-տեսութիւնը ըստ կեանքին, եւ կեանքին վերաորակաւորումը եւ վերատեսութիւնը՝ ըստ հոգեւոր մտքին: Իսկ անոնց կարելիութիւնը ստեղծող առաքինութիւններէն չէնք օտարացած: Ահա՛ էական խնդիրը:

Գառնիկ Աւագ Քահանայ

ՔՐԻՍՏՈՆԷԱԿԱՆ

- Ուրիշ ինչ տեղեկութիւն ունինք Աստուծոյ էութեան մասին:
Աստուածաշունչը մեզի կը սորվեցնէ, որ մէկ Աստուածութեան մէջ երեք անձնաւորութիւն կայ, այսինքն՝ Հայր, Որդի եւ Սուրբ Հոգի:
- Այս երեք անձերը իրարմէ կը զանազանուին:
Այս երեք անձերը ոչ թէ բնութեամբ, այլ անձնաւորութեամբ իրարմէ կը զանազանուին::
- Այսինքն:
Հայրը ուրիշ անձ է, Որդին ուրիշ անձ, Սուրբ Հոգին՝ ուրիշ:
- Ինչո՞ւ բնութեամբ չեն զանազանուիր Աստուածութեան երեք անձերը:
Որովհետեւ երեքը, բնութեամբ ունին նոյն զօրութիւնը, կամքը եւ փառքը:
- Այս երեք անձերը որոշ ինչ յատկութիւններ ունին:
Հայր Աստուած ինքնաբոյ եւ ծնունդ տուող է. Որդին անսկիզբ է եւ Հօրմէ ծնած է, իսկ Սուրբ Հոգին Հօրմէ կը բոխի:
- Ինչ օրինակով կրնանք հասկնալ, թէ կայ մէկ Աստուածութիւն, բայց երեք անձնաւորութիւն:
Այս անճառ խորհուրդը հասկնալու համար իսկական նմանութեան օրինակ մը չենք կրնար բերել, բայց մարդկային միտքին քիչ մը հասկնալի ըլլալու համար, կրնանք մենք մեր անձը օրինակ բերել:
- Ինչպէս:
Որովհետեւ մեր անձն ալ մէկ բնութեան մէջ կը բովանդակէ երեք զօրութիւններ, որոնք են հոգեկան կարողութիւնը կամ զգայնութիւնը, միտքը եւ կամքը:
- Ինչ կը հասկնանք այսպէս ըսելով:
Կը հասկնանք, թէ այս երեք զօրութիւնները թէւ իրարմէ տարբեր են, բայց երեքն ալ անբաժանելի են մեր անձին մէջ, այնպէս որ ոչ մէկը կրնանք միաւէն զատել, երեքը զիրար կ’ամբողջացնեն:

ԱՌԱՎՍ ԶԻՆՉ ՑՈՒՑԱՆԷ...

ԵՐԿԱԹԱԳՈՐԾԸ ԵՒ ՈՒՐԻՇՆԵՐԸ

Երբ իր արքայական պալատը կը շինէին, Աղեքսանդր թագաւոր երկաթագործը անելի նախամեծար կը համարէ քան ատաղծագործը: Ատաղծագործը եւ հողագործը կը սկսին նախանձի:
Մէկը կ’ըսէր թէ ինք բնակարան կը շինէ, միւսը՝ կերակուր: Թագաւորը խոհեմ ըլլալով, երբ կը լսէ ասիկա, ուրիշ իմաստուններ ալ կը իրաւիրէ, որպէսզի անոնք կատարեն նախամեծարին ընտրութիւնը:

Իմաստունները կ’ըսեն.
- Առաջին անգամ երբ Ադամին ըսուեցաւ երկիրը մշակէ, դարբնութիւնը կանխապէս յայտնուեցաւ, որ Ադամ իր գործիքները շինէ, եւ անով նաեւ ատաղծագործի եւ մշակի գործիքները, որով պատուով առաջինն է դարբինը: Իսկ հողագործը, այդ երկուքին ալ պէտք ունի: Այսպիսով կը համոզեն գիրենք որ չնախանձին:

Այս առակը կ’ապացուցէ, որ թէ՛ հոգեւոր եւ թէ՛ աշխարհիկ արհեստներու մէջ, պարտոյ արժանի են առաջինները [անոնք որ կանխապէս գոյութիւն ունին], թէ՛ւ ասոնք բոլորը իրարու պէպք ունին:

Մխիթար Գոշ

Ազգային Առաջնորդարան
Armenian Prelacy of Canada
Prélature Arménienne du Canada

514-856-1200
prelacy@armenianprelacy.ca
www.armenianprelacy.ca

Խմբագիր՝ Հոգեշնորհ Տ. Յակոբ Վրդ. Եագուպեան
3401 Olivar Asselin Montréal, Quebec H4J 1L5